

Vihreä eduskuntaryhmä kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleva luonnos hallituksen esitykseksi uudesta lukiolaista sisältää tarpeellisia uudistuksia lukion kehittämiseksi. Vihreät kiittää luonnoksen huolellisesta valmistelusta ja kiinnittää erityistä huomiota siihen, että hallitus oli asettanut erilaisista sidosryhmistä kootun seurantaryhmän, joka tukee lukiouudistuksen toimeenpanoa sekä seuraa toimenpiteiden kokonaisvaikutuksia. Esityksessä on kuitenkin huolestuttavia puutteita, jotka on korjattava hallituksen varsinaiseen esitykseen uudesta lukiolaista.

Vihreät edellyttää, että uudistuksessa huolehditaan opiskelijoiden saavan jatkossakin vahvaa yleissivistystä mm. siten, ettei lukion oppimäärää ole mahdollista suorittaa opiskelematta historiaa ja yhteiskuntaoppia. Samalla luonnoksessa mahdollistetaan oppiaineet ylittävä yhteistyö, mikä auttaa opiskelijaa hahmottamaan poikkitieteellisyyttä ja soveltamaan osaamistaan monipuolisemmin. Vihreät kuitenkin vaatii, että uskonnon erityisasemasta luovutaan. Lukiouudistuksen yhteydessä katsomusaineet tulisi yhdistää yhdeksi aineeksi, joka olisi kaikille yhteinen. Lisäksi uskonto erillisenä aineena pitää poistaa laista. Vihreät muistuttaa, että laadukas seksuaalikasvatus ja -opetus kaikilla asteilla on välttämätöntä opiskelijan hyvinvoinnin kannalta. Seksuaalikasvatuksen asema on varmistettava, vaikka terveystieto oppiaineena poistuu laista.

Hallituksen koulutusleikkaukset ovat johtaneet kestävämpään tilanteeseen, joka on lisännyt opiskelijoiden välistä eriarvoisuutta, heikentänyt suomalaisen koulutuksen laatua ja vaarantanut opiskelijoiden tasa-arvon. Tämän vuoksi lukion kokonaisuudistuksen onnistuminen edellyttää toimivan lainsäädännön lisäksi taloudellista panostusta. Vihreät pitää valitettavana, että luonnoksessa on päädytty jatkamaan toiseen asteen maksullisuutta. Tämä tarkoittaa vähävaraisten opiskelijoiden taloudellisten ahdingon jatkumista uuden lain myötä. Luonnoksessa ratkaisuksi ehdotetaan toimeentulotukea vähävaraisten opiskelijoiden ongelmaan, mikä ei poista opiskelijoiden välistä eriarvoisuutta. Yksi lain keskeisimpiä tavoitteita on lukiolaisten hyvinvoinnin kasvattaminen ja heidän kokemansa uupumuksen vähentäminen. Aidosti maksuton toinen aste on merkittävä keino lisätä lukiokoulutuksen tasa-arvoa.

Vihreät kiinnittää huomiota siihen, että esityksestä puuttuu kokonaan sukupuolivaikutusten arviointi. Sukupuolivaikutusten arviointi on välttämätöntä lukiolain uudistuksessa, jotta sukupuolten välistä tasa-arvoa voidaan edistää lukiokoulutuksessa. Vihreät esittää sukupuolivaikutustenarvioinnin lisäämistä hallituksen esitykseen.

Vihreät kiittää siitä, että uudistuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä korkeakoulujen ja lukioden välistä yhteistyötä. Ehdotus tukee opiskelijoiden mahdollisuuksia tutustua korkeakouluopintoihin jo toisella asteella sekä helpottaa heidän jatko-opintosuunnitteluaan. Vihreät kuitenkin ilmaisee huolensa siitä, että korkeakoulu yhteistyöhön ei ole varattu riittävästi varoja, eikä esityksessä eritellä kannustimia korkeakoululle yhteistyön lisäämiseksi. Uuden esityksen on myös taattava alueellinen tasa-arvo, jotta yhteistyö toteutuu myös lukioiden, jotka eivät sijaitse korkeakoulu paikkakunnilla. Vihreät huomioi, että ylioppilaskokeiden rajaton uusiminen edesauttaa opiskelijoiden jatko-opiskelumahdollisuuksia.

Vihreät pitää kestävämpänä sitä, että kansainvälistä suojelua hakevilla ja paperittomilla nuorilla ei olisi oikeutta lukioon valmistavaan koulutukseen. Vihreät painottaa, että tämä lakiluonnoksessa oleva epäkohta tulee korjata. Esitys on myös puutteellinen toimissa turvallisen opiskelu ympäristön takaamiseksi. Vihreät toivoo, että varsinaisessa hallituksen esityksessä puututaan konkreettisilla toimenpiteillä kiusaamisen ehkäisyyn ja häirinnästä vapaan ympäristön luomiseen kaikille nuorille.

Vihreät kiittää opinto-ohjauksen siirtymisestä henkilökohtaista ohjausta painottavaan malliin. Luonnos jatkaa opiskelijan oikeutta saada opinto-ohjausta, jos hän ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Esitys on tärkeä, mutta oikeus opinto-ohjaukseen olisi taattava juuri siinä oppilaitoksessa, jossa opiskelija on lukiokoulutuksen oppimäärän suorittanut. Lisäksi Vihreät on tyytyväinen, että luonnoksessa kirjataan opiskelijalle oikeus erityisopetukseen.